Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0005

Humanitarna pomoć u razdoblju višestrukih kriza – ponovno potvrđivanje naših načela za učinkovitiji i ambiciozniji odgovor na humanitarne krize

Rezolucija Europskog parlamenta od 20. siječnja 2026. o humanitarnoj pomoći u razdoblju višestrukih kriza – ponovno potvrđivanje naših načela za učinkovitiji i ambiciozniji odgovor na humanitarne krize (2025/2085(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članke 208. i 214. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir članak 3. stavak 5. i članak 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),

– uzimajući u obzir Ženevske konvencije iz 1949. i njihove dopunske protokole,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, koju su ratificirale Europska unija i sve države članice,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2730 (2024) od 24. svibnja 2024. o zaštiti humanitarnog osoblja, osoblja UN-a i s njime povezanog osoblja u oružanim sukobima,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) od 31. listopada 2000. o ženama, miru i sigurnosti te devet naknadnih povezanih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a kojima se utvrđuje Program o ženama, miru i sigurnosti,

– uzimajući u obzir Međunarodnu konferenciju o stanovništvu i razvoju održanu u Kairu 1994., njezin Program djelovanja i ishode njezinih revizijskih konferencija,

– uzimajući u obzir Pekinšku platformu za djelovanje i ishode njezinih revizijskih konferencija,

– uzimajući u obzir Program UN-a za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći[1],

– uzimajući u obzir sporazum naslovljen Veliki dogovor (Grand Bargain) potpisan 23. svibnja 2016., godišnja neovisna izvješća o tom sporazumu, a posebno izvješće iz 2021. te okvir Velikog dogovora 2.0 i njegove priloge predstavljene na godišnjem sastanku o Velikom dogovoru održanom od 15. do 17. lipnja 2021., kao i obnovljene obveze preuzete na godišnjem sastanku o Velikom dogovoru održanom 19. i 20. lipnja 2023.,

– uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika UN-a od 23. kolovoza 2016. o ishodu Svjetskog humanitarnog sastanka na vrhu i obvezama koje su preuzeli njegovi sudionici,

– uzimajući u obzir humanitarno restrukturiranje koje je zamjenik glavnog tajnika UN-a za humanitarna pitanja i koordinator za pružanje hitne pomoći Tom Fletcher predložio u poruci Stalnom međuagencijskom odboru Ujedinjenih naroda od 10. ožujka 2025.[2],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. ožujka 2021. o humanitarnom djelovanju EU-a: novi izazovi, ista načela (COM(2021)0110),

– uzimajući u obzir Komisijin Plan EU-a za prava žena,

– uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a (GAP III),

– uzimajući u obzir ažurirane smjernice EU-a o promicanju usklađenosti s međunarodnim humanitarnim pravom[3],

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 10. prosinca 2018. o ženama, miru i sigurnosti te strateški pristup EU-a ženama, miru i sigurnosti,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 20. svibnja 2021. o humanitarnom djelovanju EU-a, od 22. svibnja 2023. o rješavanju pitanja nedostatka financiranja humanitarne pomoći, od 7. svibnja 2024. o zaštiti u humanitarnom kontekstu i od 24. lipnja 2024. o ažuriranim smjernicama EU-a o djeci i oružanim sukobima,

---

1 SL L 163, 2.7.1996., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj.

2 Poruka koordinatora za pružanje hitne pomoći Toma Fletchera humanitarnoj zajednici, 10. ožujka 2025.

3 SL C 303, 15.12.2009., str. 12.

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 16. prosinca 2024. o jačanju potpore Tima Europa globalnoj sigurnosti opskrbe hranom i prehrani,

– uzimajući u obzir Globalni pregled Svjetskog programa za hranu za 2025.,

– uzimajući u obzir izvješće Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja (OCHA) o humanitarnoj pomoći na svjetskoj razini za 2025.,

– uzimajući u obzir izvješće organizacije UN Women iz 2025. naslovljeno: „At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide" (Na prijelomnici: utjecaj smanjenja inozemne pomoći na organizacije za žene u humanitarnim krizama diljem svijeta)

– uzimajući u obzir izvješće Međunarodnog odbora Crvenog križa o međunarodnom humanitarnom pravu i izazovima suvremenih oružanih sukoba iz 2024.,

– uzimajući u obzir izvješće o nestabilnosti za 2025. Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD),

– uzimajući u obzir posebno izvješće Europskog revizorskog suda 15/2025 od 18. lipnja 2025. o humanitarnoj pomoći EU-a kojom se upravlja na daljinu,

– uzimajući u obzir izvješće koalicije „Equal Measures 2030" naslovljeno „Findings from the 2024 SDG Gender Index: A gender equal future in crisis?" (Zaključci koji proizlaze iz indeksa za cilj održivog razvoja rodne ravnopravnosti za 2024.: rodno ravnopravna budućnost u krizi?),

– uzimajući u obzir izjavu ministara vanjskih poslova skupine G7 od 13. svibnja 2022. o jačanju anticipatornog djelovanja u području humanitarne pomoći,

– uzimajući u obzir zaključni dokument Četvrte međunarodne konferencije o financiranju razvoja, poznat i pod nazivom „obveza iz Seville" (*Compromiso de Sevilla*),

– uzimajući u obzir smjernice Glavne uprave za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći (DG ECHO) iz 2023. naslovljene „Promicanje ravnopravnih partnerstava s lokalnim pružateljima pomoći u humanitarnom kontekstu",

– uzimajući u obzir Deklaraciju humanitarnih donatora o klimi i okolišu iz ožujka 2022.,

– uzimajući u obzir obveze o „pospješivanju poštovanja međunarodnog humanitarnog prava njegovim promicanjem, širenjem i provedbom"

te o „zaštiti humanitarnog i medicinskog osoblja” koje su EU i njegove države članice te njihova nacionalna društva usvojili na 34. Međunarodnoj konferenciji pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca,

– uzimajući u obzir obvezu o „deblokiranju i olakšavanju pristupa humanitarnoj pomoći: veći politički i diplomatski angažman i veća potpora humanitarnim organizacijama”, koju su EU i njegove države članice preuzeli na 34. Međunarodnoj konferenciji pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. svibnja 2025. o obnovljenom dugoročnom proračunu Unije u svijetu koji se mijenja[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o stanju u pogledu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u EU-u u kontekstu zdravlja žena[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. studenoga 2018. o položaju žena s invaliditetom[6],

– uzimajući u obzir svoje rezolucije o humanitarnoj pomoći, posebno one od 15. prosinca 2021. o novim smjerovima humanitarnog djelovanja EU-a[7], od 6. srpnja 2022. o rješavanju pitanja sigurnosti opskrbe hranom u zemljama u razvoju[8] te od 23. studenoga 2023. o tome kako razviti inovativnu strategiju humanitarne pomoći: aktualne i zaboravljene krize u središtu pozornosti[9],

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za razvoj (A10-0257/2025),

A. budući da se multilateralni humanitarni sustav suočava s dosad nezabilježenim izazovima zbog velikog broja ljudi kojima je potrebna hitna humanitarna pomoć i sve učestalijih nestabilnih okolnosti, uključujući rastući broj oružanih sukoba u odnosu na 2023.; budući da se procjenjuje da će 2025. oko 305 milijuna ljudi diljem svijeta trebati hitnu humanitarnu pomoć i zaštitu[10]; budući da se pojam

---

4 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0090.
5 SL C 81, 18.2.2022., str. 43.
6 SL C 363, 28.10.2020., str. 164.
7 SL C 251, 30.6.2022., str. 80.
8 SL C 47, 7.2.2023., str. 149.
9 SL C, C/2024/4223, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4223/oj.
10 Izvješće OCHA-e o humanitarnoj pomoći na svjetskoj razini za 2025.

višestruka kriza odnosi na složen i međusobno povezan skup kriza koje se događaju istodobno[11];

B. budući da se procjenjuje da se više od 319 milijuna ljudi diljem svijeta suočava s akutnom nesigurnošću opskrbe hranom, pri čemu otprilike 70 % njih živi u nestabilnim područjima ili područjima zahvaćenima sukobima[12], u kojima otprilike svaka peta osoba pati od gladi; budući da je međunarodna suradnja, posebno s partnerima koji mogu pružiti veliku potporu, uključujući transatlantsku suradnju, i dalje ključna za rješavanje tih izazova, posebno u području sigurnosti opskrbe hranom;

C. budući da će do 2030. u Africi biti koncentrirano više od 90 % svjetskog siromaštva; budući da su koristi od prehrane, zdravlja i obrazovanja ključne kako bi se to stanovništvo izvuklo iz zamke siromaštva; budući da se procjenjuje da su 2025. najveće humanitarne potrebe zabilježene u istočnoj i južnoj Africi, gdje 85 milijuna ljudi treba humanitarnu pomoć; budući da je samo kriza u Sudanu generirala 35 % tih potreba;

D. budući da stanje u Afganistanu stvara još veći pritisak na već preopterećene humanitarne resurse i pogoršava težak položaj milijuna ljudi koji jedva preživljavaju, uključujući žene i djevojčice;

E. budući da je prema podacima Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) više od 122 milijuna ljudi prisilno raseljeno diljem svijeta, pri čemu gotovo 60 % njih živi u nestabilnim okruženjima ili okruženjima zahvaćenima sukobima, a više od 70 % tražitelja azila koji dolaze u EU potječe iz tih okruženja[13];

F. budući da se humanitarni sustav suočava s masovnom krizom financiranja; budući da je 2024. ispunjeno samo 43 % apela UN-a za financiranje humanitarne pomoći na temelju potreba procijenjenih na 50 milijardi USD; budući da su ukidanje programâ Agencije SAD-a za međunarodni razvoj (USAID) i smanjenje strane pomoći drugih ključnih donatora, uključujući nekoliko država članica EU-a, dodatno pogoršali situaciju i doveli do zabrinjavajućeg smanjenja globalnog financiranja humanitarnih, zdravstvenih i klimatskih inicijativa te inicijativa za rodnu ravnopravnost; budući da je do srpnja 2025. osigurano samo 13 %[14] sredstava na temelju apela UN-a za financiranje humanitarne pomoći za 2025., a da bi ta pomoć trebala doprijeti do 188 milijuna ljudi u 72 zemlje; budući da će zbog rezova

---

11 Zajednički istraživački centar, „Unraveling the polycrisis with foresight and innovation” (Rješavanje višestrukih kriza predviđanjem i inovacijama), 26. ožujka 2025.

12 Globalni pregled Svjetskog programa za hranu za 2025.

13 UNHCR, Mid-Year Trends (Polugodišnje izvješće), 9. listopada 2024.

14 Bijela kuća, „Reevaluating and Realigning United States Foreign Aid” (Preispitivanje i preusmjeravanje strane pomoći Sjedinjenih Država), 20. siječnja 2025.

USAID-a do 2030. više od 14 milijuna ljudi biti suočeno s rizikom od smrti; budući da to utječe i na više od 4,5 milijuna djece mlađe od pet godina[15]; budući da rezovi u financiranju produbljuju krizu gladi u trenutku kada je akutna nesigurnost opskrbe hranom na rekordno visokoj razini; budući da ti rezovi nerazmjerno utječu na žene, djevojčice, osobe s invaliditetom i osobe koje žive u ruralnim i udaljenim područjima, što dodatno povećava postojeće nejednakosti[16]; budući da su lokalne i nacionalne organizacije za prava žena koje vode žene među najteže pogođenima krizom; budući da ti rezovi dodatno ugrožavaju sigurnost i dobrobit interno raseljenih osoba, izbjeglica i ranjivih skupina; budući da ti rezovi imaju razoran učinak na globalno zdravlje – dodatno povećavaju ukupnu smrtnost, morbiditet i invaliditet zbog nejednakog pristupa liječenju i prevenciji bolesti, osnovnim uslugama i robi te rizik od izbijanja zaraznih bolesti i pandemija – te na sigurnost opskrbe hranom;

G. budući da postoje velike neravnoteže u financiranju humanitarnih apela, što potvrđuje činjenicu da se sve više kriza zaboravlja; budući da se zaboravljene krize definiraju kao teške i dugotrajne humanitarne krizne situacije u kojima pogođeno stanovništvo ne prima međunarodnu pomoć ili je ona nedostatna i u kojima ne postoji politička predanost rješavanju krize, djelomično zbog nedostatka medijskog interesa;

H. budući da je humanitarna pomoć u okviru trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) nedovoljna, što dovodi do čestog korištenja pričuve za pomoć u nuždi; budući da EU mora pozvati druge aktere da pojačaju svoje napore u pogledu humanitarne pomoći; budući da se humanitarnom pomoći ne bi trebalo samo podupirati, već i mobilizirati lokalne zajednice te ih uključiti u pružanje pomoći;

I. budući da je uloga povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira ključna u humanitarnom okruženju jer potiče koordinaciju, suradnju i dosljednost među sektorima kako bi se, uz pružanje hitne pomoći, riješili temeljni uzroci dugotrajnih kriza; budući da EU i njegove države članice zajednički pružaju 42 % globalne razvojne pomoći; budući da OECD za 2025. predviđa pad službene razvojne

---

15 The Lancet, *Evaluating the impact of two decades of USAID interventions and projecting the effects of defunding on mortality up to 2030: a retrospective impact evaluation and forecasting analysis* (Procjena učinka dvaju desetljeća intervencija USAID-a i predviđanje učinaka definanciranja na smrtnost do 2030.: retrospektivna evaluacija učinka i analiza predviđanja).

16 Save the Children, *Girls Pay the Price As Aid Cuts Hit Countries with Deepest Gender Inequality* (Djevojčice plaćaju cijenu pomoći koju dobivaju zemlje s najvećom rodnom neravnopravnosti), 11. listopada 2025.

pomoći od 9 do 17 %[17]; budući da Komisija do 2027. u okviru inicijative Global Gateway namjerava mobilizirati do 300 milijardi EUR za održiva i uključiva ulaganja; budući da nestabilni konteksti zahtijevaju poseban pristup i strategiju EU-a;

J. budući da su sukobi, klimatske promjene i gospodarski čimbenici tri glavna uzroka povećanja humanitarnih potreba, da su uzrokovani ljudskim djelovanjem te da ih se može obrnuti usklađenim i zajedničkim naporima; budući da je broj zabilježenih oružanih sukoba dosegnuo vrhunac 2023.; budući da su posljedice klimatskih promjena i uništavanja okoliša doveli do povećane nestabilnosti i sukoba, klimatskih i prirodnih katastrofa, nestašice resursa, uključujući nesigurnost opskrbe vodom i hranom, te unutarnjeg raseljavanja i nezakonitih migracija, pri čemu sve to nerazmjerno više utječe na žene i ranjive skupine;

K. budući da postoji zabrinjavajući porast uskraćivanja sigurnog i neometanog humanitarnog pristupa osobama kojima je potrebna pomoć u mnogim kontekstima, među ostalim tijekom sukoba, prirodnih katastrofa i izbijanja bolesti, kako od strane vladinih snaga tako i u područjima pod kontrolom nedržavnih naoružanih aktera, što je dodatno pogoršano porastom opasnih i štetnih tendencija u tumačenju i primjeni međunarodnog humanitarnog prava i humanitarnih načela čovječnosti, nepristranosti, neutralnosti i neovisnosti; budući da se namjernim uskraćivanjem i instrumentalizacijom humanitarnog pristupa za unapređenje političkih i vojnih programa krše obveze u okviru međunarodnog humanitarnog prava;

L. budući da nepoštovanje međunarodnog humanitarnog prava dovodi do stalnih i raširenih kršenja međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima, uz namjerne napade na civile, uništavanje ključne infrastrukture, kao što su škole i bolnice, napade na humanitarne radnike, rašireno seksualno nasilje i novačenje djece kao boraca; budući da raste broj i utjecaj naoružanih nedržavnih aktera u globalnim sukobima i da su te nedržavne oružane skupine počinile neke od najsmrtonosnijih napada na civile; budući da je zabilježen dosad neviđen broj napada na humanitarne radnike, civilno stanovništvo i civilnu infrastrukturu, mahom potaknutih sukobima u Gazi i u Sudanu[18];

---

17 OECD, Cuts in official development assistance (Rezovi u službenoj razvojnoj pomoći), 26. lipnja 2025.

18 OCHA, World Humanitarian Day: Attacks on aid workers hit another record, humanitarians call for urgent action (Svjetski dan humanitarnog rada: napadi na humanitarne radnike dosegli su još jedan rekord, humanitarci pozivaju na hitno djelovanje), 19. kolovoza 2025.

M. budući da je prema podacima UN-a više od 600 milijuna žena i djevojčica 2023. godine živjelo u krugu od 50 kilometara od zone sukoba, što je više od 50 % više nego prije deset godina;

N. budući da je seksualno nasilje povezano sa sukobima općenito drastično poraslo, pri čemu je UN 2023. zabilježio 3688 provjerenih slučajeva seksualnog nasilja povezanog sa sukobima, što je 50 % više nego prethodne godine, te da žene i djevojčice čine 95 % tih provjerenih slučajeva, a 32 % žrtava bila su djeca[19];

O. budući da se u vrijeme sukoba i kriza postojeće rodne nejednakosti često pogoršavaju, što nerazmjerno utječe na žene i djevojčice te dovodi, primjerice, do raseljavanja i rodno uvjetovanog nasilja, isključivanja iz usluga kojima se spašavaju životi i postupaka donošenja odluka; budući da žene, adolescentice, osobe s invaliditetom, autohtone osobe, LGBTQI+ osobe i starije osobe često imaju dodatne i intersekcijske ranjivosti koje se moraju uzeti u obzir; budući da je udio bilateralne pomoći s ciljevima rodne ravnopravnosti u humanitarnom sektoru povijesno nizak i da se tijekom posljednjih nekoliko godina dodatno smanjio te je u razdoblju 2021. – 2022. stagnirao na 17 %[20]; budući da žene imaju ključnu ulogu u humanitarnom okruženju kao osobe koje prve reagiraju; budući da ulaganje u rodnu ravnopravnost spašava živote u humanitarnom okruženju; budući da postoje dokazi o tome da rodno osjetljivo planiranje humanitarne pomoći donosi visoke povrate, odnosno 8 USD za svaki uloženi 1 USD[21], ali da je prioritizacija i dalje problematična;

P. budući da nasilje nad ženama u svim svojim oblicima (fizičko, seksualno, psihološko, ekonomsko nasilje ili nasilje na internetu) predstavlja kršenje ljudskih prava, ekstreman oblik diskriminacije žena i jednu od glavnih prepreka postizanju rodne ravnopravnosti;

Q. budući da antirodni pokreti sve više instrumentaliziraju humanitarne krize kako bi se suprotstavili rodnoj ravnopravnosti i delegitimizirali ženske organizacije, među ostalim u partnerskim zemljama EU-a;

R. budući da djeca čine polovicu stanovništva pogođenog krizama i da se kršenja njihovih prava događaju na zabrinjavajućim razinama, što je dodatno pogoršano drastičnim smanjenjem sredstava za financiranje inicijativa i programa usmjerenih na djecu; budući da više od 473 milijuna djece, odnosno više od svakog šestog djeteta u

---

19 Ured posebnog predstavnika glavnog tajnika za seksualno nasilje u sukobima, 15. izvješće glavnog tajnika Ujedinjenih naroda o seksualnom nasilju povezanom sa sukobima, 4. travnja 2024.

20 OECD, Development Finance for Gender Equality 2024 (Razvojno financiranje za rodnu ravnopravnost 2024.), OECD Publishing, Pariz, 2024.

21 UN Women, *Facts and figures: Humanitarian action* (Činjenice i brojke: humanitarno djelovanje), 15. travnja 2025.

svijetu, sada živi u područjima pogođenima sukobima; budući da je novačenje djece vojnika sve učestalije; budući da su djeca u većoj opasnosti od odraslih od toga da budu ubijena ili osakaćena, da ih regrutiraju oružane skupine i da ih se seksualno zlostavlja; budući da se procjenjuje da više od 52 milijuna djece u zemljama pogođenima sukobima ne pohađa školu[22];

S. budući da crkve i vjerske organizacije, zahvaljujući povjerenju koje uživaju u zajednicama, njihovim sposobnostima u mobilizaciji volontera i njihovoj čestoj prisutnosti u teško dostupnim područjima, pružaju jedinstvenu dodanu vrijednost odgovoru na krizu; budući da su njihova dugoročna predanost i holistički pristup potpori (kombinacijom materijalne i psihosocijalne pomoći) ključni za izgradnju otpornosti i trajnog mira;

Jamčenje poštovanja međunarodnog humanitarnog prava i potreba za strategijom humanitarne diplomacije na razini EU-a

1. pozdravlja predanost Komisije humanitarnom financiranju, pri čemu su EU i njegove države članice i dalje vodeći svjetski donator humanitarne pomoći na temelju potreba; ustraje u tome da su sve države i sukobljene strane obvezne i odgovorne poštovati i osigurati poštovanje međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima, da je potrebno dati prednost zaštiti civila i tome da oni ostanu ključni cilj vanjskog djelovanja EU-a, uključujući njegovu humanitarnu pomoć; poziva EU da nastavi naglašavati središnju ulogu humanitarnih načela čovječnosti, nepristranosti, neutralnosti i neovisnosti te činjenicu da se o njima ne može pregovarati, jer su ona pod sve većim pritiskom, te promicati međunarodno humanitarno pravo primjenom principijelnog humanitarnog pristupa utemeljenog na potrebama, suzdržavajući se od partnerstava kojima bi se ta načela ugrozila; s obzirom na trenutačno skidanje humanitarne pomoći s liste prioriteta, posebno za žene i djevojčice, podsjeća da u skladu s člankom 3. stavkom 5. UEU-a Unija promiče zaštitu ljudskih prava i doprinosi strogom poštovanju i razvoju međunarodnog prava, uključujući poštovanje načela Povelje UN-a, te da se obvezala poštovati rodnu ravnopravnost kao jedno od svojih temeljnih načela, u skladu s člankom 2. UEU-a; naglašava važnost promicanja univerzalnog pristupa uslugama povezanima sa spolnim i reproduktivnim zdravljem u okviru humanitarnog djelovanja EU-a i predanosti EU-a osiguravanju pristupa uslugama reproduktivne zdravstvene skrbi i skrbi za majke;

---

22 UNICEF, *‘Not the new normal’ – 2024 'one of the worst years in UNICEF’s history' for children in conflict* („Nije novo normalno” – 2024. „jedna od najgorih godina u povijesti UNICEF-a” za djecu u sukobima), 28. prosinca 2024.

2. izražava zabrinutost zbog porasta broja povreda međunarodnog humanitarnog prava posljednjih godina, od kojih su neke prijavljene kao strateške metode ratovanja; žali zbog smanjenja humanitarnog prostora i slabljenja poštovanja međunarodnog humanitarnog prava i humanitarnih načela, što predstavlja znatne prepreke pružanju pomoći za spašavanje života u nekoliko okruženja pogođenih sukobima; oštro osuđuje zabrinjavajući porast napada na civilno stanovništvo i infrastrukturu potrebnu za njihov opstanak, teška kršenja prava djece i napade na humanitarne radnike; osuđuje nepoštovanje zaštite zdravstvenih ustanova koje je očito iz napada na bolnice zabilježenih u gotovo svakom sukobu, čime se krši Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 2286 (2016) od 3. svibnja 2016. o zaštiti ranjenika i bolesnika, medicinskog osoblja i humanitarnog osoblja u oružanim sukobima; poziva na to da se počinitelji takvih sustavnih napada pozovu na odgovornost i poziva EU da razmotri sankcije protiv državnih ili nedržavnih aktera koji namjerno ometaju pristup humanitarnoj pomoći;

3. poziva Komisiju i države članice da ojačaju mjere za sprečavanje kršenja međunarodnog humanitarnog prava te da riješe nedostatke u praćenju kršenja međunarodnog humanitarnog prava nepristranim i neovisnim prikupljanjem podataka i učinkovitijim zagovaranjem utemeljenim na dokazima kako bi se počinitelje privelo pravdi; poziva Komisiju da podrži mehanizme za praćenje izazova u pogledu pristupa humanitarnoj pomoći u okruženjima pogođenima sukobima i za izvješćivanje o njima;

4. pozdravlja donošenje Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2730 (2024) o zaštiti humanitarnog osoblja te UN-a i povezanog osoblja u oružanim sukobima; ističe obvezu u okviru međunarodnog humanitarnog prava da se poštuje i zaštiti humanitarno osoblje, kao i važnost podupiranja neovisnog, neutralnog i nepristranog humanitarnog djelovanja očuvanjem humanitarnog prostora od izravnih napada, neželjenih učinaka protuterorističkih politika i režima sankcija, politizacije, kao i obmanjujućih narativa;

5. poziva na donošenje konkretnih mjera kako bi se osigurala učinkovita provedba zaštite sigurnosti i zaštite humanitarnih radnika, u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2730 (2024), uključujući pokretanje ispitivanja, transparentnost i nepristrane istrage u pogledu kršenja međunarodnog humanitarnog prava; naglašava da je potrebno uzeti u obzir veću ranjivost članova lokalnog osoblja, koji su suočeni s povećanim rizicima za svoju sigurnost i zaštitu, te im osigurati posebnu zaštitu; poziva Komisiju da podrži mjere sigurnosti i zaštite za zaštitu humanitarnih radnika te da zahtijeva preuzimanje odgovornosti za napade na njih; ponavlja važnost mehanizama za brzi odgovor kojima se pruža neposredna financijska, pravna i psihosocijalna pomoć humanitarnim radnicima suočenima s uhićenjima, zastrašivanjem ili drugim sigurnosnim incidentima,

oslanjajući se na modele kao što je inicijativa „Zaštita humanitarnih radnika”;

6. izražava zabrinutost zbog sve većih prijetnji, uznemiravanja i kriminalizacije boraca za ljudska prava i humanitarnih volontera u područjima sukoba i kriza; poziva EU da njihovu zaštitu stavi na prvo mjesto u svom humanitarnom angažmanu; žali zbog sve češćih pokušaja kriminalizacije humanitarne pomoći bez opravdanih razloga za zabrinutost, posebno intervencija kojima se spašavaju životi ljudi koji bježe od sukoba, nasilja, progona ili siromaštva; poziva na donošenje zaštitnog pravnog okvira kojim bi se pomoglo u rješavanju kriminalizacije pomoći, u borbi protiv nekažnjavanja i kojim bi se humanitarno izuzeće uključilo u režime sankcija, kao i na donošenje mjera za sprečavanje kriminalizacije humanitarnih radnika putem zakona o borbi protiv terorizma;

7. potvrđuje svoju potporu multilateralizmu u čijem je središtu UN; naglašava da operacije EU-a moraju biti koordinirane i usklađene s međunarodnim tijelima te poziva Komisiju da nastavi pružati ključnu potporu raznim tijelima UN-a u području humanitarnog djelovanja kako bi se održala humanitarna načela i međunarodno humanitarno pravo; ponovno potvrđuje obvezu poštovanja i olakšavanja mandata tijela UN-a te oštro osuđuje svaki pokušaj ometanja, ograničavanja ili potkopavanja sposobnosti agencija UN-a da učinkovito obavljaju svoje humanitarne dužnosti;

8. naglašava potrebu za hitnim rješavanjem dosad nezabilježenih humanitarnih kriza u Sudanu i Demokratskoj Republici Kongo, koje su danas među najozbiljnijima u svijetu, pri čemu trećina stanovništva u Sudanu hitno treba humanitarnu pomoć, a zabrinjavajuće razine nesigurnosti opskrbe hranom i gladi potvrđene su u mnogim dijelovima zemlje, slično kao u DR Kongu, gdje 21 milijun osoba treba humanitarnu pomoć; poziva sve sukobljene strane da osiguraju siguran i neometan pristup humanitarnoj pomoći u skladu s humanitarnim načelima te da poštuju i štite humanitarno osoblje; nadalje poziva EU i njegove države članice da povećaju humanitarnu pomoć Sudanu i DR Kongu te njihovim susjednim zemljama, a posebno da financiraju potporu osobama koje su preživjele seksualno nasilje povezano sa sukobima, lokalne programe otpornosti i zaštite te programe kojima se promiču prava žena i djece te rodna ravnopravnost;

9. naglašava da se humanitarna pomoć, a time i glad, nikada ne smiju politizirati ili koristiti kao oružje te da bi ta pomoć trebala doprijeti do civila kojima je potrebna bez ometanja ili manipulacije, u potpunosti u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom; ponavlja da mjesta distribucije, civili, humanitarni djelatnici i medicinsko osoblje moraju biti zaštićeni i da ne smiju postati meta vojnog djelovanja; izražava ogorčenost zbog toga što je u Gazi ubijeno 508 humanitarnih radnika, kao i zbog opetovanih napada na

bolnice i humanitarne konvoje; snažno se protivi svakom sustavu raspodjele pomoći u Gazi koji nije u skladu s humanitarnim načelima; žali zbog toga što je takav program raspodjele doveo do ubojstva više od tisuću Palestinaca koji su tražili pomoć; poziva na međunarodni odgovor i istragu kako bi se osigurala odgovornost za moguća kršenja međunarodnog prava do kojih je došlo na lokacijama kojima upravlja Humanitarna zaklada za Gazu (Gaza Humanitarian Foundation);

10. zahtijeva neometano i opsežno pružanje humanitarne pomoći, pod koordinacijom UN-a i u skladu s humanitarnim načelima; poziva na otvaranje svih relevantnih graničnih prijelaza, podsjećajući da je uskraćivanje pristupa humanitarnoj pomoći kojom se spašavaju životi kolektivno kažnjavanje koje predstavlja ratni zločin; ističe hitnu potrebu da sva međunarodna humanitarna tijela, a posebno ona koja su dio mreže UN-a, u skladu s člankom 214. UFEU-a, imaju potpun, brz, siguran i neometan pristup cijelom pojasu Gaze i neometano kretanje diljem njega; naglašava središnju ulogu Agencije za pomoć i rad Ujedinjenih naroda za palestinske izbjeglice na Bliskom istoku (UNRWA) u pružanju humanitarne pomoći palestinskim izbjeglicama i žali zbog pokušaja njezine delegitimizacije; poziva na potpunu ponovnu uspostavu mandata i financiranja UNRWA-e, uz snažan nadzor i odgovornost, osiguravanjem dugoročnog, održivog, višegodišnjeg i predvidljivog financiranja reformirane UNRWA-e u cilju pružanja ključnih usluga palestinskim izbjeglicama i sprečavanja daljnjih humanitarnih kriza;

11. također poziva na održavanje i jačanje humanitarne pomoći EU-a za civilno stanovništvo pogođeno ruskom ratnom agresijom na Ukrajinu, s posebnim naglaskom na potrebama interno raseljenih osoba, izbjeglica, starijih osoba i djece, uključujući žrtve prisilne deportacije u Rusku Federaciju i okupirana područja;

12. posebno ističe stanje u Afganistanu, koji se suočava s teškom i složenom humanitarnom krizom, s više od 23,7 milijuna ljudi kojima je potrebna pomoć; napominje da će se situacija vjerojatno dodatno pogoršati zbog protjerivanja izbjeglica iz Pakistana i Irana te kontinuirane regionalne nestabilnosti; pozdravlja činjenicu da se EU obvezao na potporu u iznosu od 266 milijuna EUR te poziva na ciljane lokalne mjere za pomoć ženama i djevojčicama;

13. ponavlja svoj poziv Komisiji da zajedno s državama članicama, Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD) i posebnim predstavnicima EU-a, uz savjetovanje s humanitarnim akterima, razvije strategiju humanitarne diplomacije EU-a kako bi se pojačali napori i osigurao sustavniji i koordiniraniji pristup humanitarnoj diplomaciji, uz istodobnu prilagodbu okolnostima koje se stalno mijenjaju, koristeći se svim dostupnim alatima iskorištavanjem političke i gospodarske važnosti EU-a putem političkog dijaloga te trgovinskih odnosa i odnosa u području pomoći, kako bi se osigurao

pristup humanitarnoj pomoći, zaštitili humanitarni radnici i zaštitio humanitarni prostor u oružanim sukobima, uključujući pregovore o prekidu sukoba, stankama za humanitarne potrebe i sigurnim prolazima za civile i humanitarnu pomoć u aktivnim sukobima; potiče Komisiju da zajedno s državama članicama, ESVD-om i posebnim predstavnicima EU-a osigura da se humanitarna diplomacija na visokoj razini sustavno temelji na operativnim iskustvima humanitarnih aktera, s kojima bi se trebalo redovito savjetovati;

14. poziva Komisiju da ojača mjere za sprečavanje kršenja međunarodnog humanitarnog prava te da riješi nedostatke u praćenju kršenja međunarodnog humanitarnog prava prikupljanjem podataka i učinkovitijim zagovaranjem utemeljenim na dokazima;

15. naglašava potrebu za neovisnim humanitarnim pristupom svim objektima povezanima s migracijama, uključujući centre za zadržavanje, žarišne točke i neformalne granične zone, u kojima se žene i LGBTIQ+ osobe suočavaju s povećanim rizikom od nasilja, iskorištavanja i uskraćivanja osnovnih usluga, uključujući usluge spolne i reproduktivne zdravstvene skrbi; poziva na transparentne mehanizme praćenja i odgovornosti u takvim okruženjima;

Financiranje humanitarne pomoći

16. pozdravlja predloženo povećanje financiranja humanitarne pomoći na 25 milijardi EUR za instrument Globalna Europa te poziva na znatno povećanje razine financiranja humanitarne pomoći u sljedećem VFO-u i na osiguravanje odgovarajućeg, predvidljivog i održivog financiranja, istodobno naglašavajući da bi fleksibilnost za humanitarnu pomoć trebala biti namjenska, posebno s obzirom na sve veći jaz između humanitarnih potreba i financiranja, ali i kako bi se potaknuo interes EU-a za promicanje globalnog mira, stabilnosti i njegove međunarodne vjerodostojnosti kao principijelnog humanitarnog aktera i pouzdanog donatora; snažno preporučuje da sve institucije EU-a i države članice rade na poticanju međunarodne suradnje kako bi se zajednički riješili globalni humanitarni izazovi, posebno globalna nesigurnost opskrbe hranom;

17. poziva Komisiju da zadrži zasebne proračunske linije i instrumente za humanitarnu pomoć kako bi se poštovala načela neutralnosti, neovisnosti i nepristranosti; protivi se predloženom spajanju Instrumenta EU-a za humanitarnu pomoć s Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa u sljedećem VFO-u te naglašava da je potrebno osigurati da pričuva za pomoć u nuždi ima kapacitet za odgovor na unutarnje i vanjske potrebe EU-a kada je to potrebno;

18. zahtijeva od Komisije da se pobrine za to da unutar sljedećeg VFO-a povećana fleksibilnost ide u korist humanitarnih djelovanja EU-a, uz veću transparentnost, te da to ne bude na štetu neutralnosti,

učinkovitosti, vjerodostojnosti i predvidivosti; podsjeća da je transparentnost ključna kako bi sljedeći VFO bio zaštićen od zlouporabe, prijevara i kršenja načela vladavine prava i vrijednosti Unije te kako bi se osiguralo da humanitarna i razvojna pomoć koju financira Unija stigne do civilnog stanovništva kojem je potrebna; poziva Komisiju da pojača svoje mehanizme praćenja te da se pobrine za rigorozan odabir lokalnih partnera, strogo praćenje upotrebe sredstava i pojačanu suradnju s državama članicama i međunarodnim akterima kako bi se spriječio rizik od preusmjeravanja ili zlouporabe; poziva na snažnije mehanizme demokratskog nadzora kad je riječ o dodjeli i upotrebi humanitarnih sredstava EU-a, uzimajući u obzir preporuke organizacija civilnog društva u pogledu praćenja i evaluacije humanitarnih operacija koje financira EU;

19. ponovno potvrđuje da vjerodostojnost EU-a kao globalnog humanitarnog aktera počiva na održavanju njegova predanog, principijelnog, održivog i uključivog angažmana u regijama pogođenima humanitarnim krizama, među ostalim u nestabilnim okruženjima i zaboravljenim krizama; ponavlja da humanitarna pomoć ne smije biti podređena geopolitičkim ciljevima, ciljevima migracijske kontrole ili sigurnosnim ciljevima te upozorava na to da se humanitarno djelovanje ne smije instrumentalizirati kako bi služilo ciljevima vanjske politike EU-a ili njegovih država članica;

20. ponovno poziva Komisiju da razvije usklađeniji pristup zaboravljenim krizama i da podnese izvješće o svojoj obvezi prema kojoj 15 % svojeg početnog godišnjeg proračuna za humanitarnu pomoć mora odvojiti za zaboravljene krize te da spriječi prenamjenu sredstava namijenjenih krizama za koje se ionako ne izdvaja dovoljno sredstava; poziva Vijeće da bolje koordinira pozornost koju države članice daju zaboravljenim krizama, kao i potporu tim krizama;

21. ističe posebne izazove s kojima se suočavaju djeca i osobe s invaliditetom i njihove obitelji u pogledu pristupa humanitarnoj pomoći; ističe da je trenutačno samo mali dio službene razvojne pomoći (12 %) usmjeren na djecu u usporedbi s njihovom znatnom zastupljenošću u stanovništvu zemalja koje primaju službenu razvojnu pomoć, iako se ulaganjem u djecu, a ne samo u pojedinačne sektorske prioritete, potiču trajna poboljšanja njihova životnog standarda, zajedno s njihovim cijelim zajednicama; naglašava važnost davanja prednosti potrebama specifičnima za djecu, posebno obrazovanju i zaštiti djece, u svim fazama humanitarnog odgovora, uključujući pripravnost, hitnu pomoć i oporavak; naglašava da je zaštita prava i dobrobiti djece ključna za dugoročnu otpornost i održivi razvoj; poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za mehanizme namjenskog financiranja, programiranja i koordinacije kako bi se odgovorilo na posebne potrebe djece u humanitarnom okruženju;

22. naglašava da javno financiranje treba ostati primarni izvor humanitarne pomoći, s obzirom na odgovornost država da osiguraju odgovarajuće i kontinuirano financiranje, istodobno priznajući da javno financiranje samo po sebi neće biti dovoljno za premošćivanje manjka financiranja za humanitarnu pomoć i naglašavajući da se moraju uzeti u obzir novi izvori financiranja, među ostalim iz privatnog sektora; stoga potiče Komisiju i države članice da prošire bazu resursa podupiranjem razvoja inovativnih pristupa i partnerstava kako bi se riješilo pitanje manjka financijskih sredstava za humanitarnu pomoć u suradnji s međunarodnim financijskim institucijama, multilateralnim razvojnim bankama, privatnim sektorom, pod uvjetom da je svaki privatni angažman u skladu s humanitarnim načelima i potpunom transparentnošću, i znanstvenom zajednicom, kako bi se dopunila međunarodna javna humanitarna pomoć i premostio globalni manjak financijskih sredstava za humanitarnu pomoć; poziva Komisiju i države članice da istraže progresivne i održive mehanizme financiranja humanitarne pomoći; naglašava potrebu za suradnjom s novim zemljama donatoricama kako bi se povećao njihov doprinos humanitarnoj pomoći;

23. pozdravlja humanitarno restrukturiranje koje je pokrenuo UN i naglašava da to mora biti prilika za jačanje humanitarnih načela i sustava utemeljenog na potrebama i usmjerenog na ljude, a ne samo vođenog smanjenjem troškova; naglašava da je jamčenje odgovornosti za isporuku jednako važno kao postizanje veće učinkovitosti i djelotvornosti te da su ključni sektori, kao što su mandati za zaštitu i mjere za rodno uvjetovano nasilje, i dalje u središtu kao sektori koji spašavaju živote;

24. pozdravlja znatne napore Komisije da humanitarne lance opskrbe učini djelotvornijima i učinkovitijima, s obzirom na to da oni čine gotovo 70 % humanitarnih troškova, što ih čini ključnim područjem interesa kad je riječ o rješavanju pitanja sve većeg manjka financijskih sredstava; potiče Komisiju da nastavi razvijati i podupirati strateški pristup lancima opskrbe;

25. poziva države članice da ispune zajedničke obveze izdvajanja najmanje 0,7 % bruto nacionalnog dohotka (BND) za službenu razvojnu pomoć kako bi ispunile cilj službene razvojne pomoći koji se odnosi na izdvajanje 0,2 % BND-a za najmanje razvijene zemlje do 2030. te da 10 % svoje službene razvojne pomoći izdvoje za humanitarno djelovanje; poziva Komisiju da osigura da se humanitarnom pomoći na odgovarajući način zadovolje potrebe žena i djevojčica, kao strateško ulaganje s dugoročnim pozitivnim učincima za sve, istodobno izražavajući žaljenje zbog toga što se

organizacije za prava žena i dalje sustavno nedovoljno financiraju i primaju manje od 1 % globalne službene razvojne pomoći[23];

26. izražava zabrinutost zbog mogućeg smanjenja broja delegacija EU-a, među ostalim u trećim zemljama u kojima se pruža znatna humanitarna pomoć; naprotiv, smatra da je ključno osnažiti te strukture u najkritičnijim zemljama;

Razvoj integriranog pristupa nestabilnim kontekstima

27. ističe da raznolikost nestabilnih konteksta zahtijeva prilagođene pristupe i posebne financijske instrumente koji potiču usklađene aktivnosti među humanitarnim, razvojnim i mirovnim akterima, uz poštovanje zasebnog mandata principijelnog humanitarnog djelovanja, s posebnim naglaskom na uključivanje i osnaživanje lokalnih aktera, kako u postupcima donošenja odluka tako i u provedbi programâ; poziva Komisiju i države članice da održavaju i intenziviraju angažman u nestabilnim okruženjima pogođenima sukobima;

28. poziva Komisiju da donese komunikaciju o humanitarnoj pomoći kako je predviđeno u njezinom programu rada za 2026., s naglaskom na ambicioznom i integriranom pristupu nestabilnosti usmjerenom na ljude, kao i mehanizme za njezinu provedbu, te da se savjetuje s Parlamentom o pripremi i provedbi te strategije; pozdravlja najavljenu namjeru Komisije da pripremi integriranu strategiju za rješavanje nestabilnosti i sukoba; ističe važnost razvoja takve strategije s odgovarajućim financiranjem prilagođenim kontekstu kojim se rješavaju međusobno povezani izazovi mira, razvoja, klimatskog djelovanja i humanitarnih potreba, među ostalim većom suradnjom s lokalnim privatnim sektorom, uz potpuno poštovanje humanitarnih načela; s obzirom na tu strategiju poziva Komisiju da vodi računa o rodnoj dimenziji;

29. poziva Komisiju da se pobrine za to da zemlje ne budu zarobljene u beskonačnim ciklusima humanitarne pomoći, već da prijeđu na održivi razvoj kako bi se ojačale lokalne zajednice i spriječila ovisnost o vanjskoj opskrbi financiranjem osnovnih usluga kao što su obrazovanje, zdravstvo i ključna infrastruktura, uključujući strategiju Global Gateway i šire, koja ima potencijal za unapređenje niza međusobno povezanih ciljeva održivog razvoja iskorištavanjem višestrukih izvora financiranja, uključujući ulaganja privatnog sektora, i poštovanjem socijalnih i okolišnih standarda koji bi mogli dovesti do ubrzanog rasta, otvaranja dostojanstvenih radnih mjesta, smanjenja siromaštva i dohodovne nejednakosti, osiguravajući

---

23 Overseas Development Institute (ODI), političko izvješće „Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?” (Sljedeći koraci za feminističku vanjsku politiku u kontekstu financiranja feminističkih pokreta) - https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf, svibanj 2024.

otporniji i uključiviji razvoj u kojem nitko nije zapostavljen; poziva Komisiju da iskoristi instrumente suradnje EU-a za planove lokalnog razvoja putem posebnih i ciljanih projekata koje su države članice već isprobale i testirale;

30. podsjeća da su klimatske promjene jedan od glavnih pokretača sukoba, suše, gladi i migracija; naglašava da podizanje razine mora može predstavljati egzistencijalnu prijetnju malim otočnim državama u razvoju, koje su na globalnoj razini među zemljama koje su najosjetljivije na klimatske promjene;

Promicanje učinkovitih humanitarnih odgovora provedbom pristupa povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira te lokalizacijom pomoći i anticipativne akcije

31. poziva EU da ostvari napredak u provedbi povezanosti ta tri čimbenika kako bi se riješili ključni uzroci kriza i pružila potpora izgradnji otpornosti, posebno u nestabilnim okruženjima pogođenima sukobima, podupiranjem lokalnih organizacija, uključujući organizacije mladih i organizacije pod vodstvom žena, vjerskih organizacija, koje imaju ključnu ulogu u odgovoru na humanitarne krize, te osiguravanjem njihova potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja u ciklusu humanitarnih programa i u forumima za donošenje odluka na svim razinama;

32. poziva Komisiju da ispuni svoju obvezu usmjeravanja najmanje 25 % svojeg humanitarnog financiranja lokalnim akterima do 2027., među ostalim korištenja mehanizma objedinjavanja prikupljenih sredstava za pojedine zemlje i drugih mehanizama financiranja kojima se prednost daje lokalnim akterima, kao i da istraži kako izravno dodijeliti bespovratna sredstva lokalnim organizacijama i pomoći u jačanju njihovih kapaciteta za ispunjavanje regulatornih zahtjeva, zahtjeva u pogledu transparentnosti i odgovornosti; poziva EU da prednost da financiranju lokalnih organizacija koje pružaju pomoć mladima, ženama, osobama s invaliditetom, pripadnicima zajednice LGBTQI+ i drugim ranjivim skupinama;

33. poziva Komisiju da u sljedećem VFO-u prednost da višegodišnjem financiranju sprečavanja sukoba i izgradnje mira kako bi se ojačale veze između humanitarnih mehanizama i mehanizama za odgovor na krizu te dugoročne izgradnje mira i razvojnog programiranja; naglašava važnost jačanja koordinacijskih mehanizama na terenu u svim djelovanjima EU-a u području humanitarne pomoći, razvoja i izgradnje mira kako bi se osigurali zajednički i dosljedni ishodi, među ostalim putem pristupa Tima Europa; naglašava važnost partnerstva EU-a i UN-a u jačanju povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira, pri čemu se posebna pozornost posvećuje djevojčicama i mladim ženama, osobama s invaliditetom, djeci i starijim osobama u ranjivom položaju, te naglašava važnost financijskih sredstava EU-a za sustav UN-a; smatra da strukturne nejednakosti i dalje utječu na

dinamiku moći humanitarnih intervencija, pristup financiranju i sudjelovanje u donošenju odluka; poziva na uključiviji i pravedniji pristup humanitarnoj politici EU-a utemeljen na pravima, uz veće vodstvo lokalnih i povijesno marginaliziranih aktera;

34. primjećuje da je anticipativna akcija u krizama sklonom okruženju prije nastupanja humanitarnih kriza učinkovit način sprječavanja ili ublažavanja budućih humanitarnih potreba, kao i podupiranja sposobnosti zajednica da apsorbiraju šokove i prilagode im se te da izgrade svoju otpornost; potiče Komisiju i države članice da se pobrinu za očuvanje ulaganja u prevenciju, anticipatorno djelovanje i pripravnost na katastrofe kako bi se ublažio učinak kriza na stanovništvo i sustave;

35. ustraje na potrebi za pristupom anticipatornom djelovanju utemeljenim na dokazima, posebno u nestabilnim okruženjima osjetljivima na klimatske promjene, kako bi se povećala dostupnost kvalitetnih podataka i analize rizika radi poboljšanja sustava ranog upozoravanja i uključivanja predviđanja rizika u humanitarno planiranje;

36. potiče države članice da znatno povećaju svoja ulaganja u lokalno vođene i integrirane anticipatorne mjere, kao što su ulaganja u sustave ranog upozoravanja, analizu rizika i otpornost zajednice, te da povećaju udjele klimatskih fondova namijenjenih poboljšanju otpornosti i prilagodbe u zemljama i regijama koje su najizloženije katastrofama, naglašavajući važnost uključivanja raznolike skupine aktera, uključujući organizacije civilnog društva i mreže na lokalnoj razini, u anticipatorne mjere, uključujući financiranje na temelju predviđanja, te pripravnost na katastrofe i upravljanje rizicima, posebno u nestabilnim okruženjima osjetljivima na klimatske promjene;

25 godina Rezolucije br. 1325 (2000) Vijeća sigurnosti UN-a: prema rodno osjetljivom pristupu humanitarnoj pomoći

37. pozdravlja napredak postignut u provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000) i Programa o ženama, miru i sigurnosti, kao ključnog alata za osiguravanje da se prava žena i djevojčica poštuju u svakom trenutku; napominje da 25 godina nakon njegova donošenja i dalje postoje golemi nedostaci u provedbi, pri čemu su žene i dalje marginalizirane u mirovnim procesima i nerazmjerno pogođene sukobima i krizama, među ostalim raširenim rodno uvjetovanim nasiljem, što zahtijeva veću političku i financijsku potporu EU-a tom programu, kao katalizatoru dugotrajnog i održivog mira i razvoja te ulaganja u njega; poziva Komisiju i ESVD da promicanje rodne ravnopravnosti te prava i osnaživanja žena, uključujući provedbu cilja održivog razvoja br. 5, i dalje smatraju prioritetom u cjelokupnom vanjskom djelovanju EU-a; poziva EU i

države članice da prednost daju provedbi Programa o ženama, miru i sigurnosti;

38. poziva sve strane u oružanim sukobima da poduzmu mjere za promicanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava žena i djevojčica te da ih zaštite od svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja povezanog sa sukobima, posebno silovanja, prepoznajući da se takvo nasilje često pojačava tijekom sukoba i da se može sustavno upotrebljavati kao ratno oružje; ističe duboku povezanost oružanih sukoba s humanitarnim i klimatskim krizama te povećanjem nezakonitih migracija, trgovine ljudima i rizika od iskorištavanja, koji nerazmjerno pogađaju žene i djevojčice; naglašava važnost aktivnog, potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja žena u svim fazama mirovnog procesa, među ostalim u pregovorima o prekidu vatre, posredničkim naporima, sprječavanju i rješavanju oružanih sukoba, izgradnji mira i obnovi nakon sukoba; poziva Komisiju, ESVD i države članice da ulože dodatne napore kako bi se u strategijama za sprečavanje sukoba, posredovanje i izgradnju mira uzele u obzir specifične potrebe i doprinosi žena i djevojčica;

39. ističe da bi žene u humanitarnom kontekstu trebalo prepoznati ne samo kao žrtve, već i kao pokretače promjena koji aktivno pokreću pozitivne transformacije i oblikuju vlastite sudbine; ističe ključnu ulogu žena kao vođa zajednica i osoba koje prve dolaze u kontakt s onima kojima je potrebna pomoć, kao i organizacija pod vodstvom žena u humanitarnom okruženju, u naporima za pripravnost, pružanje odgovora i oporavak, pružajući usluge kojima se spašavaju životi, kao što su sklonište, usluge spolnog i reproduktivnog zdravlja, usluge povezane s rodno uvjetovanim nasiljem, novčana pomoć i pouzdana zaštita u zajednici, i koje zagovaraju prava i potrebe žena, djevojčica i marginaliziranog stanovništva te potiču izgradnju mira i razvoj u svojim zajednicama, a primaju samo 0,3 % bilateralne pomoći u nestabilnim državama;

40. izražava žaljenje zbog toga što su lokalne organizacije koje vode žene među najteže pogođenima nedavnim rezovima u stranoj pomoći, pri čemu polovici njih prijeti zatvaranje, te potiče bolju suradnju s njima u planiranju humanitarne pomoći[24]; poziva Komisiju da dodijeli posebna, održiva, fleksibilna i višegodišnja sredstva, da zadrži postojeća partnerstva, pojednostavni pristup sredstvima i proširi svoju potporu lokalnim organizacijama pod vodstvom žena u humanitarnom okruženju, da osigura učinkovitiji, uključiviji i odgovorniji sustav, da to postigne povećanjem svojih sredstava za lokalne organizacije pod vodstvom žena, jačanjem praćenja i odgovornosti za humanitarno financiranje za lokalne organizacije pod

---

24 UN Women, *„Humanitarian funding cuts threaten women's rights:What's at stake and how to help"* (Rezovi u financiranju humanitarne pomoći ugrožavaju prava žena: što je u pitanju i kako pomoći"), 13. svibnja 2025.

vodstvom žena, prilagodbom postojećih mehanizama i postupaka financiranja kako bi bolje odgovarali njihovim potrebama i kapacitetima, kao i povećanjem razina izravnog višegodišnjeg financiranja koje im je dostupno; sa žaljenjem konstatira da gotovo polovina (47 %) ispitanih organizacija za prava žena koje vode žene i organizacija za prava žena očekuje zatvaranje u roku od šest mjeseci ako se nastave trenutačne razine financiranja, dok je za više od trećinu njih (35 %) sudbina i dalje neizvjesna te ne mogu planirati rad ili on nije održiv, a samo 18 % njih navodi da predviđaju da će moći ostati u funkciji dulje od jedne godine[25]; poziva Komisiju i države članice da 5 % svoje pomoći u nestabilnim kontekstima pruže organizacijama koje vode žene i organizacijama za prava žena putem fleksibilnog i dugoročnog financiranja, među ostalim izdvajanjem najmanje 5 % svojih sredstava službene razvojne pomoći za potporu tim organizacijama u sljedećem VFO-u;

41. potiče Komisiju, ESVD i države članice da promiču rodno osjetljive pristupe u humanitarnim intervencijama i da povećaju svoju potporu sudjelovanju žena u donošenju odluka u području humanitarnog djelovanja, podržavajući stvaranje uvjeta zahvaljujući kojima bi žene mogle preuzeti vodstvo u kriznim situacijama, osiguravajući da se pri osmišljavanju i pružanju pomoći prednost daje njihovim perspektivama i potrebama, u skladu s ciljevima Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000); poziva Komisiju da primijeni uključiv, intersekcijski i rodno osjetljiv pristup u cjelokupnom humanitarnom planiranju, uzimajući u obzir posebne potrebe i prava žena, djevojčica, osoba s invaliditetom, pripadnika skupine LGBTQI+ i drugih marginaliziranih skupina; poziva Komisiju i države članice da osiguraju svrhovitu uključenost tih skupina u osmišljavanje, provedbu i evaluaciju programa humanitarne pomoći; smatra da je u humanitarnoj pomoći koju financira EU potrebno dati prednost osobama s invaliditetom, posebno uzimajući u obzir potrebe i prioritete žena i djece s invaliditetom, među ostalim osiguravanjem sredstava za lokalne organizacije i mreže žena i djevojčica s invaliditetom, koje su često u najboljem položaju da odgovore na potrebe, ali su najviše pogođene rezovima u financiranju;

42. poziva Komisiju da osigura da rodna ravnopravnost i dalje bude prioritet pri reformi i restrukturiranju humanitarnog sustava u okviru inicijative humanitarnog restrukturiranja pod vodstvom UN-a, uz zaštitu financiranja i ključnih mehanizama, kao što je zadržavanje posebnog klastera u okviru humanitarnog sustava koji uključuje specijalizirano djelovanje u pogledu rodno uvjetovanog nasilja, rodne ravnopravnosti i zaštite od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, kao ključnih usluga kojima se spašavaju životi; poziva Komisiju da

---

25 UN Women, *„At a breaking point:The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide"* (Na prijelomnici: utjecaj smanjenja inozemne pomoći na organizacije za žene u humanitarnim krizama diljem svijeta), travanj 2025.

osigura sustavnu provedbu stroge rodne analize, prikupljanja podataka razvrstanih po spolu, rodno osjetljivog proračuna i procjena utjecaja na rodnu ravnopravnost, kao i razvoj posebnog stručnog znanja o rodnim pitanjima u Komisiji, da podrži takve uloge u partnerskim organizacijama te da nastavi povećavati upotrebu pokazatelja rodne i dobne ravnopravnosti EU-a; pozdravlja sve veći broj i formalizaciju kontaktnih osoba za rodna pitanja, pri čemu u 99 % delegacija EU-a i 87 % službi sjedišta sada postoje takve kontaktne osobe;

43. ponavlja da je potrebno dati prednost odgovarajućim i pristupačnim uslugama u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i omogućiti ih u svim humanitarnim odgovorima, među ostalim provedbom paketa minimalnih početnih usluga za reproduktivno zdravlje u kriznim situacijama i prijelazom na sveobuhvatne usluge kada to situacija dopusti;

44. ponovno poziva EU i države članice da u potpunosti provedu Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000) kao i sve njegove naknadne rezolucije; u tom pogledu pozdravlja napredak postignut u vezi s Akcijskim planom EU-a za žene, mir i sigurnost i GAP-om III te naglašava važnost toga da Komisija predstavi GAP IV, kao i potrebu za odgovarajućim sredstvima za njegovu provedbu; izražava žaljenje zbog toga što od pokretanja GAP-a III samo 3,8 % svih rodno osjetljivih/ciljanih mjera ima rodnu ravnopravnost kao glavni cilj; poziva Komisiju da osigura da se rodna ravnopravnost uključi u 85 % svih novih vanjskih djelovanja kao jedan od njihovih važnih ili glavnih ciljeva te da se 20 % službene razvojne pomoći u svakoj zemlji dodijeli programima kojima je jedan od glavnih ciljeva rodna ravnopravnost;

45. izražava duboku zabrinutost zbog sve većeg utjecaja ultrakonzervativnih, antirodnih i vjerskih fundamentalističkih pokreta, unutar i izvan EU-a, čiji je cilj ugrožavanje temeljnih prava žena i djevojčica, među ostalim u humanitarnom okruženju; naglašava da takvi pokreti često šire dezinformacije, stigmatiziraju usluge spolnog i reproduktivnog zdravlja te oslabljuju zaštitu žena od rodno uvjetovanog nasilja; poziva Komisiju, ESVD i države članice da osiguraju da humanitarni programi koje financira EU ostanu čvrsto utemeljeni na međunarodnim standardima ljudskih prava i rodnoj ravnopravnosti te da aktivno podupiru organizacije civilnog društva koje su meta aktera koji se bore protiv tih prava;

46. upozorava na institucionalno nasilje i nemar humanitarnih aktera, uključujući rodno slijepu izradu programa, nesigurna okruženja za žene i LGBTQI+ osobe te izostanak odgovornosti za zlostavljanje; poziva na obvezujuće standarde rodne osjetljivosti, sveobuhvatne sustave izvješćivanja i politike nulte tolerancije u svim humanitarnim operacijama koje financira EU;

°

° °

47. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te Europskoj službi za vanjsko djelovanje.